

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7189
GK 169

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1395

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-7189)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21.05.2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-67305 sayılı yazısı.

Bingöl Milletvekili Sayın İdris BALUKEN'in tarafıma tevcih ettiği 7/7189 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, TEİAŞ Genel Müdürlüğü TKİ Genel Müdürlüğü ve Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş.'den alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (4 Sayfa)

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BALUKEN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7189)**

Soru 1:

Enerji alanında yaşanan sorunlar her geçen gün artarak devam etmekte, bu sorunların çözümü noktasında ki yetersizlikler ise önemli mağduriyetlerle birlikte gündemleşmektedir. Enerji kaynaklarına ulaşımın çok yüksek maliyette olması, elektrik hizmetlerindeki aksaklıklar ön plana çıkan sorunlardan sadece birkaçıdır. Enerji politikalarındaki özelleştirme uygulamaları mevcut sorunları çözmek bir yana, söz konusu sorunları daha da derinleştirmiştir. Ülke genelinde yaşanan sorunların en yoğunlaştığı illerden biri Bingöl ilimizdir. Bingöl ilimizde enerji alanında yaşanan sorunlarla ilgili;

-2011 Genel Seçimlerinden önce Bingöl'e gelen Başbakan Bingöl ilimizde doğalgazın olduğunu belirtmiş olmasına rağmen yıllardır ilimize getirileceği söylenen doğalgaz hizmeti hala bir siyasi vaat olmaktan öteye gidememiştir. Oysaki; ilimize, komşu çoğu ilde doğalgaz hizmeti yıllardan beri verilmektedir. Ayrıca, ilimizde kış şartları Türkiye geneline göre çok daha ağır şartlarda yaşanmaktadır. Bu durum halkımızın doğalgaza olan ihtiyacını bir zorunluluk haline getirmiştir. Bingöl ilimize doğalgaz hizmeti getirmeye yönelik herhangi bir çalışmanız var mıdır? Varsa, ne zaman başlayıp, ne zaman sonlandırmayı düşünüyorsunuz?

Cevap 1:

Doğal gaz arzı sağlayacak olan Bitlis-Bingöl DGBH projesinin 28.05.2010 tarihinde mühendislik ihalesi yapılmış olup teklif değerlendirme çalışmaları tamamlanarak firma ile 27.08.2010 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 13.09.2010 tarihinde yer teslimi yapılan projenin 10.06.2011 tarihi itibarıyla geçici kabulü yapılmıştır. 2012 yılı içerisinde yapım ihalesine çıkılacak olan projenin 2014 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda, Bingöl-Bitlis DGBH projesinin tamamlanmasını müteakip Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca (EPDK) doğal gaz dağıtım lisansı ihalesine çıkılacaktır.

Sorular 2, 3:

-Özelleştirme sürecinden önce ayda bir kesilen elektrik faturaları özelleştirme sürecinden sonra haftada bir kesilmektedir. Kesilen elektriğin tekrar bağlanması yaklaşık 20 TL'ye mal olmaktadır. Dolayısıyla vatandaşımız bu durumdan ciddi mağduriyetler yaşamaktadır. Söz konusu bu mağduriyetin giderilmesine yönelik Bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?

-Yurttaşlarımızın fatura kesim tarihlerinin ayın farklı dönemlerinde gerçekleştirilmesi, toplumun tüm kesimlerinde sorunlar yaratmaktadır. Memurlar ayın on beşinde, emekliler çoğunlukla ayın yirmisinden sonra maaş almaktadırlar. Buna karşın; fatura kesim tarihlerinde bu durumun dikkate alınmaması, ödeme süresinin yedi güne sıkıştırılması, maaş alınan tarihlerin farklılığı ile birlikte düşünüldüğünde açma kapama gibi ek maliyetlere sebep olmaktadır. Dolayısıyla, bu durum ciddi maddi mağduriyetlere yol açmaktadır. Söz konusu bu mağduriyetlerin giderilmesine yönelik herhangi bir çalışmanız var mıdır? Varsa, bu çalışmalar nelerdir?

Cevaplar 2, 3:

Ödeme bildirimine esas tüketim dönemi, ödeme bildirimlerinin hazırlanması ve müşteriye tebliği ile ilgili usul ve esaslar, perakende satış sözleşmesi veya ikili anlaşma hükümlerine göre düzenlenmektedir. Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişi tarafından düzenlenen ödeme bildirimi, son ödeme tarihinden en az on gün önce müşteriye tebliğ edilmektedir. Yine mesken abonelerinde endeksler arası tüketim dönemi en az bir ay olmak zorunluluğu bulunmaktadır. Kesme-bağlama bedelleri her yılın Ekim ayının sonuna kadar dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından belirlenerek EPDK'ya önerilmekte ve Kurul onayı ile yürürlüğe konulmaktadır. Ayrıca, müşterilerin fatura dönemleri ve faturanın kesilme tarihleri, dağıtım şirketiyle aralarında yaptıkları perakende satış sözleşmelerinde belirlenmektedir.

Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş.'den alınan yazılı cevapta ise özetle; "Fırat EDAŞ lisans bölgesinde bulunan Bingöl ilinde de diğer illerimizde olduğu gibi ayda bir fatura kesilmektedir. Her müşterimizle karşılıklı olarak anlaşma yaptığımız Alçak gerilim elektrik enerjisi satışına ilişkin perakende satış sözleşmesinin 5. Maddesinin (a) bendinde "Müşterinin endeks tespit dönemleri bir aydan az olmamak şartıyla Şirketçe belirlenir." denilmektedir.

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BALUKEN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7189)**

Bununla birlikte Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 21. Maddesinin (c) bendinde "Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişi tarafından düzenlenen ödeme bildirimi, son ödeme tarihinden en az on gün önce müşteriye tebliğ edilir." denilmektedir. İlgili yönetmelikler gereği müşterilerimizin okuma ve son ödeme tarihlerini belirlemekteyiz. Ayrıca abonelerimizden gelen yoğun talep üzerine, özellikle ayın belirli bir tarihinde maaş alan memur ve emeklilere kolaylık sağlaması için tüm mesken abonelerimiz bankaya otomatik ödeme talimatı vermeleri halinde fatura son ödeme tarihlerini kendileri belirleyebilmektedirler."denilmektedir.

Soru 4:

-Bingöl ilimizde herhangi bir yurttaşımızdan tahsil edilen elektrik faturasının yüzde kaç kullanım bedelinden, yüzde kaç vergiler ve ek maliyetlerden oluşmaktadır? Söz konusu vergi ve ek maliyetlerin oranları ve isimleri nelerdir?

Cevap 4:

Perakende satış lisansı sahibi elektrik dağıtım şirketleri için üçer aylık dönemlerde onaylanan ve uygulanan elektrik tarifelerinde sanayi, ticarethane, mesken, aydınlatma, tarımsal sulama ana grupları ve alt gruplarını içeren 24 adet abone grubu mevcut olup, söz konusu gruplar için uygulanan bedellere <http://www.epdk.org.tr/index.php/elektrik-piyasasi/tarifeler?id=133> bağlantısından ulaşılabilir.

Bununla birlikte örnek bir mesken abonesi için fatura hesabı, tarife bileşenleri ve vergi-fon-paylar aşağıda verilmektedir. Fon ve paylar EPDK'nın görev kapsamı dışındaki mevzuatla düzenlenmekle birlikte tüketicilere göre farklılıklar arz edebilmektedir.

Örnek (200 kWh Aylık Tüketimi Olan Müccavir Alanda Yerleşik) Bir Mesken Abonesi İçin Düzenlenen Tarifeler Üzerinden Fiyat Oluşumu (Nisan-Haziran 2012 Tarifeleri Esas Alınmıştır)			
	Birim Bedel (kr/kWh)	Tutar (TL)	Pay (%)
Aktif Enerji	18,165	36,330	55,44
Kayıp	2,689	5,378	8,21
Dağıtım	3,766	7,532	11,49
Perakende Satış Hizmeti (Diğer)	0,401	0,801	1,22
İletim	0,866	1,732	2,64
Perakende Satış Hizmeti (Sayaç Okuma) (Abone Başına)	0,423	0,423	0,65
TRT Payı		0,834	1,27
Belediye Tüketim Vergisi		2,085	3,18
Enerji Fonu		0,417	0,64
KDV		10,00	15,25
TOPLAM		65,53	100,00

Soru 5:

2012 yılı Nisan ayında yaptığınız bir açıklamada "Kaçak elektriği Güneydoğu kullanıyor. Kaçağın faturasını onlara değil batıya ödetiyoruz." ifadesini kullanmıştınız. Söz konusu bu ifade ayrımcılık ile halkı kin ve nefrete özendirme değil midir? Kaçak elektrik kullanım oranının bölgesel dağılımı nedir? Kaçak elektriğin en fazla ve en az kullanıldığı şehirler hangileridir? Kaçak elektrik kullanım oranının tahsilatından elde edilen miktarın bölgesel dağılımı nedir?

BİNGÖL MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BALUKEN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7189)

Cevap 5:

Bazı dağıtım bölgelerinin kayıp-kaçak gerçekleşmeleri aşağıda verilmiştir.

ŞİRKET	2011
ARAS	25,70%
AYDEM	8,41%
AYEDAŞ	6,91%
BAŞKENT	9,17%
BOĞAZIÇI	10,76%
DİCLE	71,07%
FIRAT	10,39%
VANGÖLÜ	52,10%

Fırat EDAŞ lisans bölgesinde bulunan 4 ilin 2011 yılı kayıp-kaçak oranları ise aşağıda tabloda verilmiştir.

	Kayıp-Kaçak %'si
BİNGÖL	32,5
ELAZIĞ	6,23
MALATYA	11,9
TUNCELI	15,8

Soru 6:

HES'ler kullanıma sokuldukları yörede doğal felaketlere neden olmaktadır. Canlı türünün çeşitliliği ve bitki örtüsünün aşınması noktasında çok boyutlu sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Doğa ve canlı türü tahribatı pahasına, HES projelerine devam edilirken, enerji ihtiyacı gerekçesi ön plana çıkarılmakta, ortaya çıkan toplumsal muhalefet ise hiçbir şekilde dikkate alınmamaktadır. Bu bağlamda Hükümetiniz döneminde Bingöl ilimizde halkımızın tepkilerine rağmen HES sayısında artış yaşanırken, enerji sorunlarının devam etmesi ise önemli bir çelişki olarak karşımıza çıkmaktadır. Bingöl'deki Hidroelektrik Santrallerinden üretilen enerji miktarı nedir? Bu enerji miktarının yüzde kaç Bingöl ilimiz içinde, yüzde kaç farklı illerimizde tüketilmektedir? Bingöl ilimizde çok sayıda HES varken, ilimizde halen elektrik hizmetinin götürülmediği köy ve mezralar bulunmaktadır. Söz konusu elektrik hizmetinin götürülmediği köy ve mezra sayısı kaçtır? Bu köy ve mezralar hangileridir? 21. Yüzyıl ayıbı olan bu durum ne zaman son bulacaktır?

Cevap 6:

Hidroelektrik santraller ile ilgili ifade ettiğiniz hususlara Bakanlığımca katılmak söz konusu değildir. Diğer taraftan arz güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli enerji yatırımları yapılmakta olup elektrik enerjisi arz-talep dengesinde bir sorun bulunmamaktadır.

Bingöl ilinin 2011 yılı elektrik enerjisi tüketimi 209,5 milyon kWh'dır.

SANTRAL ADI	KURULU GÜCÜ (MW)	CİNSİ	2011 YILI ÜRETİMİ (kWh)
ÖZLÜCE HES	170,0	BARAJLI	379.744.080
* YEDİSU HES	15,1	BARAJLI	-

* Yedisu HES 02.03.2012 Tarihinde İşletmeye Girmiştir.

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BALUKEN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7189)**

Bingöl ilinde kurulması planlanan 8 adet HES projesi bulunmakta olup bu projeler aşağıda verilmiştir

SANTRAL ADI	KURULU GÜCÜ (MW)
KAZAN BARAJI VE HES	22
KALEKÖY BARAJI VE HES	1120,6
KARATAŞ HES	42,67
BİNGÖL I HES	7,75
PULUR REG. VE HES	18,1
DURU REG. VE HES	46
SAF I-II-III HES	71,41
BİNGÖL II HES	17,05

Soru 7:

Kış aylarının ağır şartlarda geçmesinden ötürü tüm bölgede ve özellikle Bingöl ilimizde kömür ve odun fiyatları 2-3 kat artmıştır. Bingöl ilimizde, standart bir aile yıllık ortalama 3 ton kömür tüketmektedir. İlimizde, kış boyunca bir ton kömürün ortalama fiyatı 400 dolardır. Asgari ücretli bir ailenin 700 TL ile geçinmeye çalıştığı ilimizde, doğalgaz yokken, kömür ve odun fiyatları bu kadar artmışken yurttaşlarımızın hangi enerji kaynağını kullanarak ısınma ve diğer ilgili işlerini gerçekleştirmelerini önerirsiniz? Yurttaşlar söz konusu mağduriyetleri yaşarken Bakanlığınızın bu mağduriyetleri gidermeye yönelik bir çalışması var mıdır?

Cevap 7:

TKİ Genel Müdürlüğünce üretilen ısınma amaçlı linyit kömürleri ülkemiz genelinde oluşturulan bayiler aracılığıyla tüketicilerin kullanımına sunulmaktadır. Bayi listesi ve illere göre kömür satış fiyatlarına www.eli.gov.tr ve www.gli.gov.tr bağlantı adreslerinden ulaşılmaktadır. Kasım-Aralık aylarında, ısınma amaçlı kömürlerin ülke genelinde satılması hususunda bayilik verilmesi için yukarıda belirtilen internet adreslerinden ilan yayımlanmakta olup gelen başvurular değerlendirilerek durumları uygun olanlara bayilik verilmektedir. Bingöl iline bayilik talebi gelmesi durumunda bu talep TKİ Genel Müdürlüğünce değerlendirmeye alınacaktır.

Ayrıca, fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, 2011 yılında Bingöl iline 18.773 ton kömür dağıtımı yapılmıştır.